



Åsa Nyström: Tal vid samlingen Askel sovinthoon – steg för försoning

Talare

Åsa Nyström
Biskop

Datum

11 oktober 2025

Plats

Haparanda

Omständigheter

Åsa Nyström, biskop i Luleå stift, läste upp ett brev med en offentlig ursäkt för kyrkans inblandning i de arbetsstugor som inrättades i Norrbotten under 1900-talets första hälft. Arbetsstugorna inrättades för att ge skolgång åt barn som hade långt till skolan eller levde under fattiga förhållanden. De kom dock senare att användas som ett verktyg för att försvenska barnen, som till stor del bestod av tornedalingar, kväner och lantalaiset.

Brevet var undertecknat av Åsa Nyström och ärkebiskop Martin Modéus.

1 Hösten 2025

Till dig som tidigare elev vid arbetsstugorna i Norrbotten.

- 5 Vi, ärkebiskop Martin Modéus och biskop Åsa Nyström, skriver som företrädare för Svenska kyrkan och för Luleå stift. Vi har fått del av slutbetänkandet av Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset, och det
- 10 manar oss att skriva till dig.

Sannings- och försoningskommissionen har samlat berättelser från tidigare elever vid arbetsstugorna i Norrbotten, och det är utifrån denna kommissions rapport

15 som vi skriver. Många berättelser beskriver smärtsamma minnen som varit viktiga för att blottlägga ett mörkt kapitel i Sveriges historia.

- 20 Svenska kyrkan och dess företrädare hade del i ansvaret för verksamheten, dess struktur och regelverk, och därmed för alla de barn som sattes i arbetsstugorna.

Minnena handlar ofta om det lilla barnets utsatthet och känslan av att vara

25 utlämnad,
långt borta från det egna hemmets trygghet. Många berättar om övergrepp och
kränkningar, om förnedring och skam, och om att deras människovärde
kränktes.

30 Medvetna om att det också finns andra berättelser, vill vi med detta brev vända
oss
till er som kränktes.

Trots att det har gått nästan 70 år sedan arbetsstugorna lades ned lever minnena
35 kvar
för många tidigare elever. För en del satte detta spår som följt dem genom livet.
Som
barn var ni skyddslösa och kunde inte värja er mot det som skedde i
arbetsstugan. Era
40 föräldrar kunde inte heller skydda er från det som skedde. Ni övergavs av
samhället
och kyrkan och ni tystades ner.

I många familjer har smärtan och skammen påverkat möjligheterna att föra sitt
45 eget
språk och sin kultur vidare till nästa generation. Många har brottats med frågor
om
varför just de hamnade där och varför vuxna på arbetsstugan agerade som de
gjorde.
50 En del av dessa frågor får vi kanske aldrig svar på.

Vi är djupt berörda av de berättelser vi fått del av. I många fall vittnar de om ärr
som
burits i tystnad. Kyrkan var delaktig i assimileringsprocessen och har ett ansvar
55 för
det som drabbade barnen i arbetsstugorna.

Med detta brev vill vi uttrycka vår ursäkt för att kyrkan svek dig som for illa
under
60 din vistelse på arbetsstugan. Genom ursäkten önskar vi också att hedra minnet
av
dem som drabbats men som inte finns kvar i livet.

65 Detta är ett steg för försoning - Askel sovinthoon. Försoning tar tid, det är olika
individuella vägar för var och en. Därför framför vi nu denna ursäkt utan någon
förväntan om respons eller förlåtelse.

70 Dagens arrangemang är en anspråkslös strävan om upprättelse för dig och dina
familjemedlemmar som drabbats.

Med vänliga hälsningar

75 Martin Modéus Åsa Nyström
Ärkebiskop Biskop i Luleå stift

Källa

<div>Manuskript hämtat från svenskakyrkan.se (2025-10-29)</div>

80 **URI**

<https://www.svenskatal.se/tale/asa-nystrom-tal-vid-samlingen-askel-sovinthoon-steg-for-forsoning>

85

90

95

100